

POMEN OSKRBE MOLZNIC Z VODO V OBDOBJIH VROČEGA VREMENA

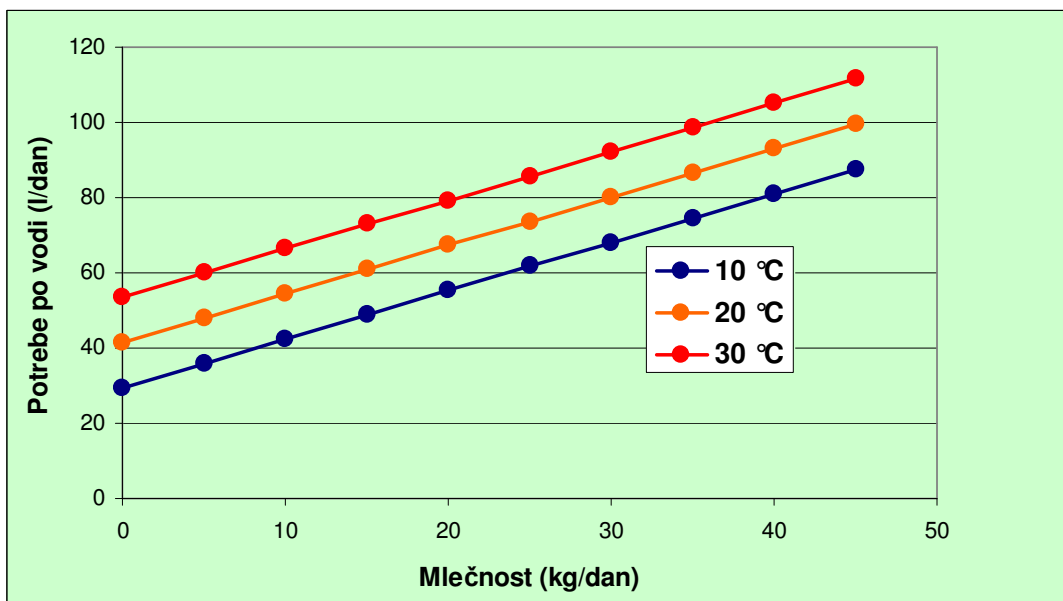
Vloga vode pri blaženju vročinskega stresa

V obdobjih vročega poletnega vremena so krave molznice pogosto izpostavljene vročinskemu stresu. Ko živali zaradi vročine in velike vlažnosti zraka ne morejo dovolj hitro odvajati odvečne toplote se telesna temperatura poveča. Posledice vročinskega stresa se kažejo v zmanjšanem uživanju krme in zmanjšani mlečnosti, zmanjša se možnost za oploditev in dolgoročno se posledice kažejo tudi v podaljšani dobi med telitvama. Voda ima pri odvajanju odvečne toplote iz telesa ključno vlogo. Medtem, ko ima molznica zelo omejeno sposobnost za povečanje neposrednega oddajanja toplote s površine telesa, lahko s pospešenim dihanjem, deloma pa tudi z znojenjem, poveča izhlapevanje vode s površine telesa in dihal. Pri izhlapevanju vode se porabijo velike količine toplote, telo pa se s tem ohlaja. Hladna pitna voda ohlaja molznico tudi neposredno. S tem, ko se popita voda s temperaturo 10 °C segreje na telesno

temperaturo, porabi približno 10 % vse odvečne toplote, ki jo proizvede molznica.

Potrebe po vodi

Potrebe molznic po vodi so zelo odvisne od dnevne mlečnosti in temperature okolja. Molznice z zelo veliko mlečnostjo popijejo v vročini tudi več kot 100 litrov vode na dan. Če krmimo suhe obroke, lahko dnevna količina popite vode naraste tudi prek 130 litrov. Da lahko živali zaužijejo tako velike količine vode je pomembno, da je voda na voljo ves čas. V prostih rejah je pomembno, da imajo molznice na voljo dovolj prostora pri napajalnih koritih in da ta delujejo brezhibno. Na eno napajalno korito lahko pride največ 15 do 20 molznic. V vezanih rejah je najbolj kritična pretočnost individualnih napajalnikov. Ti morajo zagotavljati dovolj hiter dotok vode, vsaj 10 do 12 litrov na minuto. Številni starejši napajalniki ne zadostijo tej zahtevi. Napajalna korita in napajalnike moramo redno čistiti.

Potrebe molznic po vodi pri obrokih z majhno vsebnostjo vlage (36 %). Potrebe molznic z zelo veliko mlečnostjo so 2 do 3 krat večje od potreb presušenih krav. Če se temperatura podnevi poveča od 10 na 30 °C, se potrebe po vodi povečajo za približno 25 litrov na dan.

Napajalnik mora dovajati vsaj 10 do 12 litrov vode na minuto. Pretočnost ugotovimo tako, da izmerimo količino vode, ki v eni minuti steče v vedro.

Najpomembneje je, da imajo krave na voljo dovolj vode takoj po molži, ko je popijejo največ. V prvi uri po molži naj bi tako molznice popile 30 do 50 % celodnevne količine vode. Če ženemo po molži krave na pašo je torej pomembno, da jim najprej zagotovimo dovolj časa, da se dobo napijejo. Če ostanejo krave na paši dlje časa, jim moramo vodo ponuditi tudi na paši.

Jože VERBIČ, Kmetijski inštitut Slovenije